

ZÁKON
z 3. marca 2010
č.131/2010 o pohrebníctve

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na
tomto zákone:

§ 1
Predmet úpravy

Tento zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti fyzických osôb, fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb v súvislosti so zaobchádzaním s ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami, s prevádzkovaním pohrebnej služby, krematória, pohrebiska, s prevádzkovaním balzamovania a konzervácie ľudských pozostatkov.

§ 2
Základné pojmy

Na účely tohto zákona

- a) ľudské pozostatky sú mŕtve ľudské telo,
- b) ľudské ostatky sú ľudské pozostatky po pochovaní,
- c) počiatočná starostlivosť o mŕtveho je krátkodobé opatrenie vykonané na mieste úmrtia a príprava na prepravu,
- d) zaobchádzanie s ľudskými pozostatkami je manipulácia, preprava, prenos, úprava od momentu smrti po pochovanie,
- e) zaobchádzanie s ľudskými ostatkami je exhumácia, manipulácia, preprava a opätovné pochovanie,
- f) úprava ľudských pozostatkov je ich úprava pred pietnym uložením do rakvy; zahŕňa najmä umývanie, kozmetickú úpravu, obliekanie do šiat alebo rubáša,
- g) balzamovanie je úprava ľudských pozostatkov zamedzujúca rozvoju posmrtných zmien vyvolaných hnilobnými baktériami alebo hmyzom,
- h) konzervácia je úprava ľudských pozostatkov prostriedkami spomaľujúcimi rozvoj posmrtných zmien vyvolaných hnilobnými baktériami alebo hmyzom,
- i) transportná rakva je rakva určená na prepravu a prenos ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov,
- j) transportný vak je nepriepustný obal, ktorý slúži na prepravu a prenos ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov, ak použitie transportnej rakvy nie je možné,
- k) konečná rakva (ďalej len „rakva“) je rakva, v ktorej sa ľudské pozostatky pochovávajú,
- l) preprava je vnútroštátna alebo medzinárodná preprava ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov po zemi, na mori, vodnými cestami alebo vzduchom, okrem spoločných ľudských pozostatkov, ktorá potrebná medzi úmrtím a pochovaním,
- m) miestna preprava je preprava ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov počas pohrebného sprievodu,
- n) pohrebný sprievod je sprievod ľudí, ktorí idú peši za rakvou v rámci obce,
- o) pochovanie je ukladanie ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov do hrobu alebo hrobky na verejnom pohrebisku (ďalej len „pohrebisko“), uloženie spoločných ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov rozptylom na rozptylovej lúke alebo vsypom popola na vsypovej lúke, alebo uloženie urny s popolom na pohrebisku; popol sa môže uložiť aj na inom mieste,
- p) opätovné pochovanie je premiestnenie ľudských ostatkov z jedného miesta pochovania na iné miesto,
- q) pohreb je pochovanie ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov, obyčajne spojený s obradom,
- r) spoločenie je spálenie ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov v krematóriu,

- s) krematórium je budova vybavená zariadeniami určenými na spopolňovanie ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov vrátane pomocných zariadení a priestorom na pohrebný obrad,
- t) obstarávateľ pohrebu je osoba, ktorá sa preukáže listom o prehliadke mŕtveho a štatistickým hlásením o úmrtí alebo pasom pre mŕtvolu a obstaráva pohreb,
- u) pohrebisko je cintorín, kolumbárium, urnový háj, rozptylová lúka a vsypová lúka,
- v) cintorín je pohrebisko určené na pochovanie,
- w) kolumbárium je miesto na pohrebisku, ktoré slúži na ukladanie urien s popolom do oddelených, uzavretých miest na uloženie urny s popolom,
- x) urnový háj je miesto na pohrebisku na uloženie spopolnených ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov do zeme,
- y) urnové miesto je miesto na pohrebisku na uloženie urny s popolom do zeme,
- z) márnica je osobitné miesto, ktoré je spôsobilé na dočasné uloženie ľudských pozostatkov,
- aa) hrobové miesto je miesto na pohrebisku, ktoré je určené na vybudovanie hrobu, hrobky alebo miesto na uloženie urny,
- ab) hrob je hrobové miesto, ktoré vzniklo vykopaním jamy na uloženie rakvy s ľudskými pozostatkami alebo ľudskými ostatkami do zeme,
- ac) prehĺbený hrob je hrobové miesto, ktoré svojimi rozmermi umožňuje uloženie dvoch rakiev s ľudskými pozostatkami nad sebou tak, aby pred uplynutím tlecej doby nedošlo pri ukladaní vrchnej rakvy k manipulácii s telesnými ostatkami uloženými v spodnej rakve,
- ad) dvojhrob alebo viachrob je hrobové miesto, ktoré svojimi rozmermi umožňuje uloženie dvoch alebo viacerých rakiev s ľudskými pozostatkami alebo ľudskými ostatkami bezprostredne vedľa seba,
- ae) hrobka je uzatvorený priestor vybudovaný s použitím stavebných materiálov, ktorý slúži na ukladanie rakiev s ľudskými pozostatkami alebo ľudskými ostatkami, kde sa rakva nezasypáva zeminou,
- af) exhumácia je vyňatie ľudských ostatkov z miesta, kde boli pochované,
- ag) skrývka je vrstva zeme, ktorá sa pred zrušením rozptylovej lúky alebo vsypovej lúky odstraňuje,
- ah) služby súvisiace s pohrebníctvom sú služby poskytované v súvislosti s pohrebom a služby spojené s údržbou hrobového miesta.

Zaobchádzanie s ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami

§ 3

- (1) Ľudské pozostatky musia byť pochované na pohrebisku alebo spopolnené.
- (2) S ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami sa musí zaobchádzať dôstojne a tak, aby nedošlo k ohrozeniu verejného zdravia²⁾ alebo verejného poriadku.
- (3) Ľudské pozostatky, ktoré nie sú uložené v chladiacom zariadení, sa musia pochovať do 96 hodín od úmrtia, nie však pred uplynutím 48 hodín od úmrtia. Ak sa vykonala pitva, mŕtveho možno ihneď pochovať; to neplatí, ak bola pitva nariadená v trestnom konaní,³⁾ ľudské pozostatky možno pochovať za podmienok uvedených v osobitnom predpise.
- (4) Ľudské pozostatky, ktoré sú uložené v chladiacom zariadení, sa musia pochovať do 14 dní od úmrtia okrem prípadov uvedených v § 8 ods. 4 písm. h).
- (5) Potratené alebo predčasne odňaté ľudské plody, časti tela alebo orgány odňaté živým darcom alebo mŕtvym darcom, ak sa nepochovávajú alebo ak sa nepoužijú na vedecké, liečebné, preventívne alebo výučbové účely, a ak neexistuje podozrenie z trestného činu, sa musia spopolniť v spaľovni, ktorá spĺňa požiadavky podľa osobitného predpisu.
- (6) Orgány odňaté živým darcom alebo mŕtvym darcom, darcom, ktoré sa použili na vedecké, liečebné, preventívne alebo výučbové účely, sa musia spopolniť podľa odseku 5.

(7) Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti, ktorý poskytuje ústavnú zdravotnú starostlivosť⁵) (ďalej len „poskytovateľ zdravotnej starostlivosti“), musí zabezpečiť pochovanie ľudských pozostatkov, ktoré sa použili na vedecké alebo výučbové účely.

(8) Rodič potrateného alebo predčasne odňatého ľudského plodu môže písomne požiadať poskytovateľa zdravotnej starostlivosti o jeho vydanie na pochovanie.

(9) Ľudské pozostatky osoby, ktorá bola v čase úmrtia nakazená pravými kiahňami, antraxom (slezinovou sneťou), cholera, hemoragickými horúčkami alebo inými vysokovirulentnými prenosnými ochoreniami (ďalej len „nebezpečná choroba“), sa musia uložiť len do vzduchotesne uzatvárateľnej rakvy vybavenej nepriepustnou vložkou.

(10) Ak bola osoba v čase úmrtia nakazená nebezpečnou chorobou, lekár,⁶) ktorý vykonal prehliadku mŕtveho tela, je povinný túto skutočnosť bezodkladne oznámiť regionálnemu úradu verejného zdravotníctva⁷) telefonicky, elektronickou poštou alebo kuriérom.

(11) Zaobchádzanie s ľudskými pozostatkami pri úmrtí na námornej lodi upravuje osobitný predpis.

§ 4

(1) Pri zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami je zakázané

a) upravovať ľudské pozostatky, konzervovať alebo balzamovať ľudské pozostatky osoby alebo exhumovať ľudské ostatky osoby, ktorá bola v čase úmrtia nakazená nebezpečnou chorobou; dokladom, ktorým sa preukáže, že osoba bola v čase úmrtia nakazená nebezpečnou chorobou, je list o prehliadke mŕtveho a štatistické hlásenie o úmrtí,

b) vystaviť ľudské pozostatky pred ich pochovaním v otvorenej rakve, ak uplynuli viac ako tri dni od úmrtia a neboli uložené v chladiacom zariadení,

c) vystaviť konzervované alebo balzamované ľudské pozostatky pred ich pochovaním v rozpore s podmienkami určenými osobou, ktorá konzerváciu alebo balzamovanie vykonala,

d) zaobchádzať s ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami, ktoré sú kontaminované rádioaktívnymi látkami, v rozpore s požiadavkami na radiačnú ochranu podľa osobitného predpisu,

e) spopolniť ľudské pozostatky osoby, ktorej totožnosť sa nezistila,

f) zaobchádzať s ľudskými pozostatkami alebo s ľud. ostatkami spôsobom, ktorý sa dotýka dôstojnosti mŕtveho, etického cítienia pozostalých alebo verejnosti.

(2) Zakázané je ponúkať, propagovať a informovať o pohrebných službách v zdravotníckom zariadení, ktoré poskytuje ústavnú zdravotnú starostlivosť (ďalej len „zdravotníckezariadenie“), v zariadení sociálnych služieb s celoročným pobytom (ďalej len „zariadenie sociálnych služieb“), na patologicko-anatomickom pracovisku a na pracovisku súdneho lekárstva

Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou (ďalej len „pracovisko úradu pre dohľad“) a v ich areáloch.

§ 5

(1) Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti a poskytovateľ sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb s celoročným pobytom (ďalej len „poskytovateľ sociálnych služieb“) je povinný

a) ponechať mŕtve telo po dobu dvoch hodín od úmrtia na lôžku,

b) oznámiť bezodkladne úmrtie osoby blízkej osobe mŕtveho;¹³) ak takých osôb niet, úmrtie sa oznamuje obci príslušnej podľa miesta trvalého pobytu; ak nemožno zistiť miesto trvalého pobytu mŕtveho, úmrtie sa oznamuje obci, v ktorej došlo k úmrtiu,

c) viesť záznam o oznámení úmrtia blízkej osobe alebo obci podľa prílohy č. 1,

d) vydať bezodkladne ľudské pozostatky obstarávateľovi pohrebu alebo ním poverenej pohrebnej službe,

e) viesť záznam o odovzdaní ľudských pozostatkov podľa prílohy č. 2,

f) zabezpečiť, aby sa v zdravotníckom zariadení a zariadení sociálnych služieb a v ich areáloch neponúkali, nepropagovali a neposkytovali informácie o pohrebných službách.

(2) Poskytovateľ zdravotnej starostlivosti je ďalej povinný

- a) uložiť ľudské pozostatky do chladiaceho zariadenia, ak zdravotnícke zariadenie nemá chladiace zariadenie vo vlastnom zariadení, uložiť ľudské pozostatky vo vyčlenenej miestnosti na dočasné uloženie mŕtvych vo vlastnom zariadení, ktorá musí spĺňať požiadavky uvedené v prílohe č. 3,
 - b) vypracovať cenník¹⁴⁾ za uloženie ľudských pozostatkov po plynutí lehoty 48 hodín od úmrtia osoby,
 - c) zabezpečiť označenie ľudských pozostatkov pred odovzdaním obstarávateľovi pohrebu; toto označenie musí zodpovedať listu o prehliadke mŕtveho a štatistickému hláseniu o úmrtí⁶⁾ a musí byť také, aby nemohlo dôjsť k zámene ľudských pozostatkov,
 - d) oznámiť úmrtie poskytovateľovi sociálnych služieb, ak osoba, ktorej sa poskytovala ústavná zdravotná starostlivosť, bola predtým umiestnená v zariadení sociálnych služieb,
 - e) odstrániť pred odovzdaním ľudských pozostatkov pohrebnej službe z nich zdravotnícky materiál,
 - f) vydať bezodkladne na požiadanie potratený alebo predčasne odňatý ľudský plod rodičovi, ktorý o jeho vydanie požiadala, alebo ním poverenej pohrebnej službe na pochovanie,
 - g) zakázať vstup pohrebným službám do iných priestorov zdravotníckeho zariadenia okrem vyčlenenej miestnosti na dočasné uloženie mŕtvych a do priestoru, kde je umiestnené chladiace zariadenie.
- (3) Pracovisko úradu pre dohľad je povinné po vykonaní pitvy zabezpečiť, aby ľudské pozostatky pred odovzdaním pohrebnej služby boli
- a) zašité, umyté a bol z nich odstránený zdravotnícky materiál,
 - b) označené podľa odseku 2 písm. c).

Preprava ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov § 6

- (1) Ľudské pozostatky alebo ľudské ostatky sa môžu prepravovať po pozemných komunikáciách len vo vozidle na tento účel vyrobenom alebo vo vozidle na tento účel upravenom podľa odseku 2.
- (2) Vozidlo, ktoré je upravené na prepravu ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov po pozemných komunikáciách, musí byť vybavené chladiacim zariadením, ktoré musí byť schopné dlhodobo udržať ložný priestor pri teplote do 8 °C. Ložný priestor musí mať osvetlenie a musí byť vybavený úchytkami potrebnými na upevnenie rakvy alebo transportného vaku; priestor určený pre posádku musí byť oddelený od ložného priestoru utesnenou prepážkou.
- (3) Vozidlo určené na prepravu ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov (ďalej len „vozidlo“) musí mať steny a dno ložného priestoru ľahko umývateľné a dezinfikovateľné.
- (4) Ložný priestor vozidla sa musí dezinfikovať po každej preprave mŕtveho, ktorý bol v čase úmrtia nakazený nebezpečnou chorobou.
- (5) Vozidlo musí byť vybavené jednorazovými uterákmi a jednorazovými ochrannými rukavicami a dezinfekčným prípravkom.
- (6) Účel využívania vozidla a jeho vybavenie chladiacim zariadením musí byť vyznačený v osvedčení o evidencii a v technickom osvedčení vozidla.
- (7) Na vozidlo, ktoré je určené na miestnu prepravu ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov, sa nevzťahujú ustanovenia odsekov 1 až 6.

§ 7

- (1) Ľudské pozostatky pri preprave na miesto vystavenia, pohrebu alebo pochovania musia byť oblečené a uložené do rakvy; v odôvodnených prípadoch je možné ľudské pozostatky uložiť aj do transportnej rakvy alebo do transportného vaku. Označenie rakvy, transportnej rakvy alebo transportného vaku musí obsahovať identifikačné údaje mŕtveho, ktoré zodpovedajú listu

o prehliadke mŕtveho a štatistickému hláseniu o úmrtí a musia byť také, aby nemohlo dôjsť k zámene ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov.

(2) Medzinárodná preprava ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov, na ktorú sa vzťahuje medzinárodná zmluva,¹⁶) ktorou je Slovenská republika viazaná (ďalej len „zmluva“), sa vykonáva spôsobom upraveným touto zmluvou.

(3) Ak sa preprava ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov uskutočňuje z územia štátu, ktorý nie je viazaný zmluvou, je na prepravu na územie Slovenskej republiky alebo cez územie Slovenskej republiky potrebný pas pre mŕtvolu¹⁷) príslušnej diplomatickej misie alebo konzulárneho úradu Slovenskej republiky; pas pre mŕtvolu sa môže vydať, ak sú splnené všetky požiadavky platné v štáte, z ktorého sa preprava uskutočňuje, a ľudské pozostatky alebo ľudské ostatky sú uložené v rakve, ktorá spĺňa požiadavky zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná.

(4) Pas pre mŕtvolu vydáva

a) samosprávny kraj,

b) regionálny úrad verejného zdravotníctva, ak bol mŕtvy nakazený nebezpečnou chorobou, alebo

c) pracovisko úradu pre dohľad, ak sa vykonala pitva.

§ 8

Prevádzkovanie pohrebnej služby

(1) Prevádzkovanie pohrebnej služby je živnosťou.¹⁸)

(2) Prevádzkovanie pohrebnej služby zahŕňa

a) počiatočnú starostlivosť o ľudské pozostatky,

b) úpravu ľudských pozostatkov a ich ukladanie do rakvy,

c) prepravu ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov,

d) miestnu prepravu, prenos rakvy a pochovanie.

(3) Prevádzkovanie pohrebnej služby môže ďalej zahŕňať činnosti, ktoré súvisia s pohrebom, a to

a) predaj rakiev a smútočných potrieb,

b) zabezpečovanie a organizáciu pohrebného obradu,

c) poradenskú činnosť súvisiacu s pohrebom.

(4) Fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje pohrebnú službu (ďalej len „prevádzkovateľ pohrebnej služby“), je povinná

a) prevziať bez zbytočného odkladu na požiadanie obstarávateľa pohrebu ľudské pozostatky, ak je úmrtie doložené

1. listom o prehliadke mŕtveho a štatistickým hlásením o úmrtí vystavený lekárom,⁶) ktorý vykonal prehliadku mŕtveho tela, alebo

2. pasom pre mŕtvolu,¹⁷) ak ide o medzinárodnú prepravu ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov,

b) prevziať bez zbytočného odkladu ľudské pozostatky na výzvu lekára, ktorý vykonal prehliadku mŕtveho tela, alebo na výzvu Policajného zboru,

c) prevziať potratený alebo predčasne odňatý ľudský plod na základe požiadania obstarávateľa pohrebu,

d) viesť evidenciu o zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami a ľudskými ostatkami, ktorá obsahuje

1. meno a priezvisko mŕtveho, miesto a dátum narodenia, miesto a dátum úmrtia, rodné číslo, ak bolo pridelené,

2. dátum a hodinu prevzatia ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov,

3. dátum a hodinu odovzdania ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov na pohrebisko alebo do krematória,

4. doklady o mŕtvom, ktoré sa pohrebnej službe odovzdali,

5. dátum a hodinu uloženia ľudských pozostatkov do chladiaceho zariadenia,

6. evidenčné číslo vozidla, ktoré ľudské pozostatky alebo ľudské ostatky prepravilo,

- e) viesť evidenciu o pochovávaní potrateného ľudského plodu alebo predčasne odňatého ľudského plodu, ktorá obsahuje meno a priezvisko matky,
 - f) postupovať po prevzatí ľudských pozostatkov podľa údajov uvedených v liste o prehliadke mŕtveho a štatistickom hlásení o úmrtí podľa pokynov orgánov činných v trestnom konaní alebo podľa pokynov regionálneho úradu verejného zdravotníctva,
 - g) mať k dispozícii chladiace zariadenie na ukladanie ľudských pozostatkov,
 - h) ukladať ľudské pozostatky do času pochovania do chladiaceho zariadenia, ktoré zabezpečí trvalé udržanie teploty v rozmedzí od 0 °C do 5 °C; ak doba od zistenia úmrtia lekárom, ktorý vykonal prehliadku mŕtveho tela, do pochovania presiahne 14 dní alebo ak to vyžaduje stav ľudských pozostatkov, ukladať ich do mraziaceho zariadenia, ktoré zabezpečí trvalé udržanie teploty nižšej ako -10 °C,
 - i) pochovávať ľudské pozostatky a ľudské ostatky len do hrobu, ktorý spĺňa požiadavky podľa § 19 ods. 1,
 - j) zabezpečiť prepravu ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov vozidlom podľa § 6,
 - k) mať k dispozícii aspoň dve transportné rakvy alebo dva transportné vaky,
 - l) mať vyhradený priestor na úpravu ľudských pozostatkov zodpovedajúci požiadavkám na pracovné prostredie,¹⁹⁾ ktorý nie je v rozpore s etickým cítením pozostalých,
 - m) zdržať sa v styku s pozostalými necitlivého správania; umožniť prítomnosť obstarávateľovi pohrebu a blízkym osobám pri konečnom uzavretí rakvy pred pochovaním a pri smútočných obradoch umožniť účasť registrovaných cirkví a náboženských spoločností²⁰⁾ (ďalej len „cirkev“) a iných osôb v súlade s prejavenu vôľou obstarávateľa pohrebu,
 - n) poskytovať zamestnancom osobné ochranné pracovné prostriedky²¹⁾ používané pri manipulácii s ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami,
 - o) vykonávať dezinfekciu vozidiel, pracovných a prevádzkových priestorov, chladiacich zariadení a pracovných nástrojov a pomôcok,
 - p) umiestniť na viditeľnom a dostupnom mieste cenník pohrebných služieb.
- (5) Prevádzkovateľ pohrebnej služby nesmie na prevádzkovanie tejto služby využívať chladiace zariadenia a iné miestnosti v zdravotníckom zariadení, v zariadení sociálnych služieb a na pracovisku úradu pre dohľad a v ich areáloch, a to ani v tom prípade, ak je ich vlastníkom.
- Prevádzkovateľ pohrebnej služby nesmie mať v nájme alebo vo výpožičke chladiace zariadenia a iné hnutelne veci a nehnuteľné veci vo vlastníctve, správe alebo užívaní zdravotníckeho zariadenia, zariadenia sociálnych služieb alebo pracoviska úradu pre dohľad, ak sa nachádzajú v ich areáloch.
- (6) Ak ide v súvislosti s úmrtím o podozrenie zo spáchania trestného činu, prevádzkovateľ pohrebnej služby môže prevziať ľudské pozostatky len s písomným súhlasom orgánu činného v trestnom konaní.

§ 9

Prevádzkový poriadok pohrebnej služby

Prevádzkový poriadok pohrebnej služby obsahuje

- a) identifikačné údaje prevádzkovateľa pohrebnej služby,
- b) rozsah poskytovaných služieb,
- c) postup pri prijímaní ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov,
- d) postup pri zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami vrátane prepravy,
- e) spôsob vedenia evidencie o zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami a ľudskými ostatkami podľa § 8 ods. 4 písm. d),
- f) spôsob vedenia evidencie o pochovaní potrateného ľudského plodu alebo predčasne odňatého ľudského plodu,
- g) postup pri vykonávaní dezinfekcie vozidiel, pracovných a prevádzkových priestorov, chladiacich zariadení

§ 10
Zriadenie krematória

(1) Regionálny úrad verejného zdravotníctva má v územnom konaní o zriadení krematória postavenie dotknutého orgánu,²³⁾ vydáva pre územné konanie o zriadení krematória a kolaudačné konanie o zriadení krematória záväzné stanovisko.

(2) Ochranné pásmo krematória je 100 m od hranice pozemku krematória; v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať ani umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby súvisiace s pohrebníctvom.

(3) Vlastník pozemku v ochrannom pásme má nárok na primeranú náhradu za obmedzenie užívania pozemku. Náklady spojené s úpravami v ochrannom pásme a náhradu za obmedzenie užívania pozemku v ochrannom pásme uhrádza zriaďovateľ krematória. Ak sa vlastník pozemku v ochrannom pásme a zriaďovateľ krematória o náhrade nedohodnú, rozhodne o nej súd.

§ 11
Prevádzkovanie krematória

(1) Prevádzkovanie krematória je živnosťou.¹⁸⁾

(2) Prevádzkovanie krematória zahŕňa

- a) prevzatie ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov a ich dočasné uloženie do spopolnenia,
- b) spopolňovanie ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov,
- c) úpravu popola, uloženie popola do urny, skladovanie a odovzdávanie urien.

(3) Fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje krematórium (ďalej len „prevádzkovateľ krematória“), je povinná

- a) prevziať od pohrebnej služby ľudské pozostatky a ľudské ostatky, ak je úmrtie doložené
 1. listom o prehliadke mŕtveho a štatistickým hlásením o úmrtí vystavený lekárom,⁶⁾ ktorý vykonal prehliadku mŕtveho tela, alebo
 2. pasom pre mŕtvolu,¹⁷⁾ ak ide o medzinárodnú prepravu ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov,
- b) viesť evidenciu o spopolnených ľudských pozostatkoch a ľudských ostatkoch, ktorá obsahuje
 1. meno a priezvisko mŕtveho, miesto a dátum narodenia, miesto a dátum úmrtia, rodné číslo, ak bolo pridelené,
 2. dátum a hodinu prevzatia ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov,
 3. doklady o mŕtvom, ktoré sa prevádzkovateľovi krematória odovzdali,
 4. dátum a hodinu uloženia do chladiaceho zariadenia,
 5. evidenčné číslo vozidla, ktorým boli ľudské pozostatky alebo ľudské ostatky prepravené,
 6. dátum spopolnenia a číslo záznamu o spopolnení,
 7. dátum výzvy obstarávateľovi pohrebu na prevzatie urny s popolom,
 8. dátum vydania urny s popolom vrátane mena, priezviska a adresy príjemcu,
 9. dátum uloženia popola na pohrebisku,
 10. dátum likvidácie obrazovej dokumentácie,
- c) viesť evidenciu o spopolnení potrateného ľudského plodu alebo predčasne odňatého ľudského plodu, ktorá obsahuje meno a priezvisko matky,
- d) v krematóriu spopolňovať len ľudské pozostatky alebo ľudské ostatky,
- e) ukladať ľudské pozostatky alebo ľudské ostatky až do spopolnenia do chladiaceho zariadenia, ktoré spĺňa požiadavky uvedené v § 8 ods. 4 písm. h),
- f) umožniť účasť obstarávateľa pohrebu alebo blízkych osôb v čase konečného uzavretia rakvy a pri jej vkladaní do žiaroviska kremačnej pece,

- g) zdržať sa v styku s pozostalými necitlivého správania a pri smútočných obradoch umožniť účasť cirkvi a iných osôb v súlade s prejavenu vôľou obstarávateľa pohrebu,
- h) zabezpečiť, aby rakva s ľudskými pozostatkami alebo s ľudskými ostatkami bola pred vložením do žiaroviska kremačnej pece vybavená značkou nezničiteľnou ohňom; značka musí obsahovať číslo záznamu o spolopnení v súlade s evidenciou vedenou podľa písmena b),
- i) zabezpečiť monitorovanie procesu spolopňovania z dôvodu nezameniteľnosti ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov najneskôr od okamihu konečného uzavretia rakvy a jej vkladania do žiaroviska kremačnej pece a uchovávať obrazovú dokumentáciu najmenej 12 mesiacov odo dňa spolopnenia,
- j) uložiť popol spolu so značkou podľa písmena h) do pevne uzatvárateľnej urny a označiť ju číslom záznamu o spolopnení v súlade s vedenou evidenciou, menom a priezviskom mŕtveho, miestom a dátumom narodenia, miestom a dátumom úmrtia a spolopnenia,
- k) vyzvať obstarávateľa pohrebu na prevzatie urny a vydať urnu s popolom obstarávateľovi pohrebu alebo ním písomne splnomocnenej osobe; ak obstarávateľ pohrebu neprevzal urnu s popolom do 12 mesiacov odo dňa spolopnenia, prevádzkovateľ krematória je oprávnený urnu s popolom otvoriť a popol uložiť do spoločného hrobu na pohrebisku a o postupe je povinný spísať zápisnicu, ktorú musí uchovávať po celý čas prevádzkovania krematória,
- l) umiestniť na viditeľnom a dostupnom mieste cenník služieb.
- (4) Prevádzkovateľ krematória je ďalej povinný umožniť prevádzkovateľovi pohrebnej služby vstup do krematória na vykonanie pohrebnej služby podľa rozsahu dohodnutého s obstarávateľom pohrebu. Prevádzkovateľ pohrebnej služby sa riadi prevádzkovým poriadkom a plánom pohrebných obradov určených prevádzkovateľom krematória.

§ 12

Prevádzkový poriadok krematória

Prevádzkový poriadok krematória obsahuje

- a) identifikačné údaje prevádzkovateľa krematória,
- b) postup pri prijímaní ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov na spolopnenie vrátane druhu rakiev, v ktorých sa môžu spolopňovať,
- c) spôsob vedenia evidencie o spolopnených ľudských pozostatkoch a ľudských ostatkoch podľa § 11 ods. písm. b),
- d) spôsob vedenia evidencie o spolopnení potrateného ľudského plodu alebo predčasne odňatého ľudského plodu podľa § 11ods. 3 písm. c),
- e) spôsob uloženia ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov do spolopnenia,
- f) podmienky spolopňovania ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov,
- g) postup pri uskladňovaní a vydávaní urien s popolom,
- h) postup pri nakladaní urny s popolom, ak nebola prevzatá,
- i) postup pri vykonávaní dezinfekcie pracovných a prevádzkových priestorov, chladiacich zariadení a pracovných nástrojov a pomôcok,
- j) podmienky vstupu prevádzkovateľa pohrebnej služby do krematória.

§ 13

Balzamovanie a konzervácia

- (1) Balzamovanie a konzervácia je živnosťou.
- (2) Prevádzkovanie balzamovania alebo konzervácie zahŕňa
 - a) prevzatie ľudských pozostatkov na balzamovanie alebo konzerváciu a ich dočasné uloženie,
 - b) balzamovanie,

c) konzerváciu,
d) odovzdanie balzamovaných alebo konzervovaných ľudských pozostatkov s dokladom o vykonaní balzamovania alebo konzervácie.

(3) Fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje balzamovanie a konzerváciu (ďalej len „prevádzkovateľ balzamovania a konzervácie“), je povinná

a) prevziať ľudské pozostatky len vtedy, ak je úmrtie doložené

1. listom o prehliadke mŕtveho a štatistickým hlásením o úmrtí vystavený lekárom, ktorý vykonal prehliadku mŕtveho tela, alebo

2. pasom pre mŕtvolu, ak ide o medzinárodnú prepravu ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov,

b) viesť evidenciu balzamovaných alebo konzervovaných ľudských pozostatkov, ktorá obsahuje

1. meno a priezvisko mŕtveho, miesto a dátum narodenia a dátum a miesto úmrtia, rodné číslo, ak bolo pridelené,

2. dátum a hodinu prevzatia ľudských pozostatkov,

3. dátum vydania balzamovaných alebo konzervovaných ľudských pozostatkov vrátane mena, priezviska a adresy príjemcu,

c) zdržať sa v styku s pozostalými necitlivého správania,

d) zabezpečiť dezinfekciu a sterilizáciu pracovných nástrojov a prístrojov, mechanickú očistu a dezinfekciu povrchových plôch miestností a ich vybavenia,

e) nakladať s odpadmi podľa osobitného predpisu.

§ 14

Prevádzkový poriadok balzamovania a konzervácie

Prevádzkový poriadok zariadenia obsahuje

a) identifikačné údaje prevádzkovateľa balzamovania a konzervácie,

b) spôsob vedenia evidencie balzamovaných alebo konzervovaných ľudských pozostatkov podľa § 13 ods. 3 písm. b),

c) podmienky prevádzky a zásady bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov,

d) postup pri vykonávaní dezinfekcie pracovných a prevádzkových priestorov, chladiacich zariadení a pracovných nástrojov a pomôcok.

§ 15

Zriadenie pohrebiska

(1) Obec je povinná zriadiť pohrebisko vo svojom katastrálnom území alebo zabezpečiť pochovávanie na pohrebisku v inej obci.

(2) Ak je kapacita pohrebísk v katastrálnom území obce nedostatočná, obec je povinná určiť priestor na rozšírenie existujúcich pohrebísk, zriadiť ďalšie pohrebisko alebo zabezpečiť pochovávanie na pohrebisku v inej obci.

(3) Rozšírenie existujúcich pohrebísk alebo zriadenie nového pohrebiska v obci nie je možné v inundačnom území priľahlom k vodnému toku alebo v území ohrozovanom povodňami.

(4) Ak má pohrebisko vybudovanú márnicu, musí byť vybavené chladiacim zariadením podľa § 8 ods. 4 písm. h).

(5) Regionálny úrad verejného zdravotníctva má v územnom konaní o zriadení pohrebiska postavenie dotknutého orgánu,²³⁾ vydáva pre územné konanie o zriadení pohrebiska a kolaudačné konanie o zriadení pohrebiska záväzné stanovisko.

(6) Ak sa má na pohrebisku pochovávať do hrobov a hrobiek, žiadosť o zriadenie nového pohrebiska musí obsahovať aj výsledky hydrogeologického prieskumu, z ktorých je zrejmé, že pozemok je vhodný na takýto spôsob pochovávania. Orgán štátnej vodnej správy má v územnom konaní o zriadení pohrebiska postavenie dotknutého orgánu, ktorý v konaní uplatňuje svoju pôsobnosť pri ochrane vôd.

(7) Ochranné pásmo pohrebiska je 50 m od hranice pozemku pohrebiska; v ochrannom pásme sa nesmú povoľovať a ani umiestňovať budovy okrem budov, ktoré poskytujú služby súvisiace s pohrebníctvom.

(8) Vlastník pozemku v ochrannom pásme má nárok na primeranú náhradu za obmedzenie užívania pozemku. Náklady spojené s technickými úpravami v ochrannom pásme a náhrady za obmedzenie užívania pozemku v ochrannom pásme uhrádza zriaďovateľ pohrebiska; ak sa vlastník pozemku v ochrannom pásme a zriaďovateľ pohrebiska o výške náhrady nedohodnú, rozhodne o nej súd.

§ 16

Neverejné pohrebisko

Neverejné pohrebisko je určené na pochovávanie príslušníkov cirkví, ktorým vnútorné predpisy neumožňujú pochovávanie ľudských pozostatkov na pohrebisku.

Na prevádzkovanie neverejného pohrebiska sa vzťahujú ustanovenia tohto zákona okrem § 19 ods. 1 písm. c).

§ 17

Prevádzkovanie pohrebiska

(1) Obec môže prevádzkovať pohrebisko sama alebo prostredníctvom právnickej osoby na tento účel zriadenej alebo prenechať jeho prevádzkovanie inému prevádzkovateľovi pohrebiska.

(2) Ak obec prevádzkuje pohrebisko prostredníctvom iného prevádzkovateľa pohrebiska, prevádzkovanie pohrebiska je živnosťou.¹⁸⁾

(3) Prevádzkovanie pohrebiska zahŕňa

- a) vykopanie hrobu a zasypanie hrobu,
- b) vykonávanie exhumácie,
- c) vedenie evidencie súvisiacej s prevádzkovaním pohrebiska,
- d) správu pohrebiska,
- e) správu márnice a domu smútku, ak sú na pohrebisku vybudované,
- f) údržbu komunikácií a zelene na pohrebisku.

(4) Fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje pohrebisko (ďalej len „prevádzkovateľ pohrebiska“), je povinná

- a) viesť evidenciu pohrebiska, ktorá sa člení na
 1. evidenciu hrobových miest, ktorá musí obsahovať
 - 1a) meno, priezvisko a dátum úmrtia osoby, ktorej ľudské ostatky sú uložené v hrobovom mieste,
 - 1b) dátum uloženia ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov s uvedením hrobového miesta a hĺbky pochovania,
 - 1c) záznam o nebezpečnej chorobe, ak mŕtvy, ktorého ľudské pozostatky sa uložili do hrobu alebo hrobky, bol nakazený nebezpečnou chorobou,
 - 1d) meno, priezvisko a adresu miesta trvalého pobytu, ak je nájomcom fyzická osoba; názov obce, ak je nájomcom obec,
 - 1e) dátum uzavretia zmluvy o nájme hrobového miesta (ďalej len „nájomná zmluva“) a údaje o zmene nájomcu,
 - 1f) údaje o vypovedaní nájomnej zmluvy a dátum jej skončenia,
 - 1g) skutočnosť, či je hrob, hrobka alebo pohrebisko chránené ako národná kultúrna pamiatka alebo pamätihodnosť obce podľa osobitného predpisu alebo či ide o vojnový hrob,
 - 1h) údaje o pochovaní potrateného ľudského plodu alebo predčasne odňatého ľudského plodu,
 2. evidenciu prevádzkovania pohrebiska, ktorá musí obsahovať údaje o
 - 2a) zákaze pochovania a dobe jeho trvania, ak sa taký zákaz vydal,
 - 2b) zrušení pohrebiska,

- b) zdržať sa v styku s pozostalými necitlivého správania a pri pohrebnom obrade umožniť účasť cirkví a iných osôb v súlade s prejavenu vôľou obstarávateľa pohrebu,
- c) vykonávať exhumáciu ľudských ostatkov podľa § 19,
- d) zabezpečiť, aby hrob spĺňal požiadavky podľa § 19 ods. 1,
- e) dodržiavať dĺžku tlecej doby podľa § 19 ods. 3,
- f) dodržiavať zákaz pochovávaní podľa § 20 ods. I,
- g) pri výpovedi nájomnej zmluvy postupovať podľa § 22,
- h) nakladať s odpadmi v súlade s osobitným predpisom,
- i) chrániť pohrebisko stavebnými a terénnymi úpravami pred zaplavením,
- j) umiestniť namiesto obvyklom na pohrebisku cenník služieb.

(5) Ak obec nie je prevádzkovateľom pohrebiska, prevádzkovateľ pohrebiska je okrem povinností uvedených v odseku 3 povinný

- a) predložiť obci na schválenie prevádzkový poriadok pohrebiska a predkladať obci na schválenie aj jeho zmeny,
- b) evidenciu pohrebiska odovzdať najneskôr v deň ukončenia prevádzkovania pohrebiska príslušnej obci,
- c) bezodkladne informovať obec o zákaze pochovávaní,
- d) po uplynutí výpovednej lehoty nájomnej zmluvy odovzdať pomník, náhrobné kamene, náhrobné dosky, oplotenie (ďalej len „príslušenstvo hrobu“) obci.

(6) Prevádzkovateľ pohrebiska je ďalej povinný umožniť prevádzkovateľovi pohrebnej služby vstup na pohrebisko na vykonanie pohrebnej služby podľa rozsahu dohodnutého s obstarávateľom pohrebu. Prevádzkovateľ pohrebnej služby sa riadi prevádzkovým poriadkom pohrebiska, plánom pohrebných obradov a pochovávaní určeným prevádzkovateľom pohrebiska.

(7) Zmenou prevádzkovateľa pohrebiska nesmie dôjsť k narušeniu prevádzky pohrebiska.

§ 18

Prevádzkový poriadok pohrebiska

(1) Prevádzkový poriadok pohrebiska obsahuje

- a) identifikačné údaje prevádzkovateľa pohrebiska,
- b) rozsah služieb poskytovaných na pohrebisku,
- c) povinnosti nájomcu pri údržbe hrobového miesta,
- d) povinnosti návštevníkov pohrebiska v súvislosti s udržiavaním poriadku na pohrebisku a zachovaním dôstojnosti tohto miesta; spôsob a pravidlá používania zariadení pohrebiska a obradných siení, ak je takáto úprava potrebná,
- e) čas, keď je pohrebisko prístupné verejnosti,
- f) spôsob ukladania ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov, plán hrobových miest,
- g) dĺžku tlecej doby podľa § 19 ods. 3,
- h) spôsob vedenia evidencie pohrebiska podľa § 17 ods. 4 písm. a),
- i) spôsob nakladania s odpadmi podľa osobitného predpisu,
- j) podmienky vstupu prevádzkovateľa pohrebnej služby na pohrebisko,
- k) cenník služieb.

(2) Prevádzkový poriadok pohrebiska schvaľuje obec všeobecne záväzným nariadením. Prevádzkový poriadok pohrebiska musí byť verejnosti prístupný na mieste obvyklom na pohrebisku.

§ 19

Ukladanie ľudských pozostatkov a exhumácia ľudských ostatkov

(1) Hrob na ukladanie ľudských pozostatkov musí spĺňať tieto požiadavky:

- a) hĺbka pre dospelú osobu a dieťa staršie ako 10 rokov musí byť najmenej 1,6 m; pre dieťa mladšie ako 10 rokov najmenej 1,2 m, prehĺbený hrob musí mať hĺbku aspoň 2,2 m,
- b) dno musí ležať najmenej 0,5 m nad hladinou podzemnej vody,

- c) bočné vzdialenosti medzi jednotlivými hrobmi musia byť najmenej 0,3 m,
d) rakva s ľudskými pozostatkami musí byť po uložení do hrobu zasypaná skyprenou zeminou vo výške 1,2 m.
- (2) Na dvoj hrob a viac hrob sa nevzťahujú požiadavky ustanovené v odseku 1 písm. c).
- (3) Ľudské ostatky musia byť uložené v hrobe najmenej do uplynutia tlecej doby, ktorá podľa zloženia pôdy musí trvať najmenej 10 rokov.
- (4) Ak sa zistí, že ľudské ostatky nie sú ani po uplynutí ustanovenej tlecej doby zotreté, tlecia doba sa musí primerane predĺžiť na základe výsledkov hydrogeologického prieskumu.
- (5) Pred uplynutím tlecej doby sa môžu do toho istého hrobu uložiť ďalšie ľudské pozostatky, ak je ich možné umiestniť nad úroveň naposledy pochovaných ľudských ostatkov a vrstva uľahnutej zeminy nad vrchnou rakovou bude najmenej 1 m.
- (6) Do hrobky je možné uložiť aj viacero rakiev s ľudskými pozostatkami alebo s ľudskými ostatkami; rakva uložená do hrobky musí byť zabezpečená pred únikom zápachu do okolia a musí byť vyrobená tak, aby chránila ľudské ostatky pred hlodavcami.
- (7) Ľudské ostatky je možné exhumovať na
- a) príkaz sudcu alebo prokurátora,²⁸⁾ alebo
 - b) žiadosť obstarávateľa pohrebu alebo blízkej osoby, ak obstarávateľ pohrebu už nežije, alebo na žiadosť obce, ak bola obstarávateľom pohrebu.
- (8) Žiadosť o exhumáciu podľa odseku 7 žiadateľ podáva prevádzkovateľovi pohrebiska, na ktorom sú ľudské ostatky uložené, a musí obsahovať
- a) vyjadrenie regionálneho úradu verejného zdravotníctva, ak ide o ľudské ostatky pred uplynutím tlecej doby,
 - b) list o prehliadke mŕtveho a štatistické hlásenie o úmrtí,
 - c) nájomnú zmluvu vydanú prevádzkovateľom pohrebiska, ak budú ľudské ostatky uložené na inom pohrebisku,
 - d) identifikačné údaje prevádzkovateľa pohrebnej služby, ktorý ľudské ostatky prevezie.
- (9) Ak prevádzkovateľ pohrebiska žiadosti podľa odseku 8 nevyhoví, rozhodne o nej súd.
- (10) Na rozhodovanie o exhumácii vojnovnej obete sa vzťahuje osobitný zákon.²⁹⁾
- (11) Náklady na exhumáciu uhradí ten, kto o ňu požiadal.

§ 20

Zákaz pochovávania

- (1) Ak by ďalším pochovávaním na pohrebisku mohlo dôjsť k ohrozeniu zdravia ľudí alebo kvality podzemnej vody, môže pochovávanie zakázať príslušný orgán štátnej správy.
- (2) Na pohrebisku, kde je zakázané pochovávanie ľudských pozostatkov do zeme, možno ďalej pochovávať iným spôsobom, ak príslušný orgán štátnej správy, ktorý pochovávanie zakázal, s navrhovaným spôsobom pochovávania súhlasí.

§ 21

Nájomná zmluva

- (1) Právo užívať hrobové miesto vzniká uzavretím nájomnej zmluvy
- (2) Uzavretím nájomnej zmluvy prevádzkovateľ pohrebiska prenecháva za nájomné nájomcovi hrobové miesto na uloženie ľudských pozostatkov alebo ľudských ostatkov. Nájomná zmluva sa uzatvára na dobu neurčitú; nesmie sa vypovedať skôr ako po uplynutí tlecej doby, ak tento zákon neustanovuje inak.
- (3) Prevádzkovateľ pohrebiska musí zabezpečiť počas trvania nájomnej zmluvy prístup k hrobovému miestu a zdržať sa akýchkoľvek zásahov do hrobového miesta okrem prípadov, ak je potrebné zabezpečiť prevádzkovanie pohrebiska. O pripravovanom zásahu je prevádzkovateľ pohrebiska

povinný vopred písomne informovať nájomcu; o už uskutočnenom zásahu je prevádzkovateľ pohrebiska povinný bezodkladne písomne informovať nájomcu.

(4) Pri úmrtí nájomcu hrobového miesta má prednostné právo na uzavretie novej nájomnej zmluvy na hrobové miesto osoba blízka; ak je blízkych osôb viac, tá blízka osoba, ktorá sa prihlási ako prvá. Prednostné právo na uzatvorenie nájomnej zmluvy možno uplatniť najneskôr do jedného roka od úmrtia nájomcu hrobového miesta.

§ 23

Zrušenie pohrebiska

(1) Pohrebisko môže obec zrušiť až po uplynutí tlecej doby všetkých ľudských ostatkov uložených na pohrebisku.

(2) Pohrebisko môže obec zrušiť aj pred uplynutím tlecej doby uvedenej v odseku 1 len z dôvodov uvedených v § 20 ods. 1 alebo z dôvodu verejného záujmu na základe podnetu príslušného orgánu štátnej správy, verejný záujem musí byť riadne odôvodnený.

(3) Ten, v koho záujme sa pohrebisko zruší, je povinný zabezpečiť a uhradiť exhumácie a preloženie ľudských ostatkov, hrobov s príslušenstvom a hrobiek na nové hrobové miesto na inom pohrebisku.

(4) Ak sa pohrebisko zrušilo, musí sa premiestniť trávový porast a skrývka na

a) rozptylovej lúke do hĺbky 10 cm,

b) vsypovej lúke do hĺbky zodpovedajúcej najnižšej úrovni uloženia popola.

(5) Nezotleté ľudské ostatky po uplynutí tlecej doby je povinný ten, v koho záujme sa pohrebisko zrušilo, zhromaždiť a pochovať na inom pohrebisku.

(6) Hroby, hrobky alebo pohrebiská, ktoré sú vyhlásené za národné kultúrne pamiatky, sa môžu zrušiť len na základe rozhodnutia Pamiatkového úradu Slovenskej republiky o zrušení vyhlásenia hrobu, hrobky alebo pohrebiska za národnú kultúrnu pamiatku. Hroby a hrobky, ktoré sú evidované v zozname pamätihodností obce, sa môžu zrušiť len po predchádzajúcom súhlase obce.

(7) Zrušenie vojnových hrobov upravuje osobitný zákon.

§ 24

Povinnosti nájomcu hrobového miesta

Nájomca hrobového miesta je povinný

a) dodržiavať ustanovenia prevádzkového poriadku, ktoré sa týkajú povinností nájomcu hrobového miesta,

b) užívať hrobové miesto podľa nájomnej zmluvy,

c) udržiavať prenajaté hrobové miesto v poriadku na vlastné náklady,

d) písomne oznamovať prevádzkovateľovi pohrebiska všetky zmeny údajov, ktoré sú potrebné na vedenie evidencie podľa § 17 ods. 4 písm. a),

e) udržiavať poriadok na pohrebisku.

§ 25

Povinnosti návštevníka pohrebiska

Návštevník pohrebiska je povinný

a) dodržiavať ustanovenia prevádzkového poriadku pohrebiska, ktoré sa týkajú povinností návštevníkov,

b) zachovávať dôstojnosť pohrebiska.

§ 26

Odborná spôsobilosť a odborná príprava

- (1) Na prevádzkovanie pohrebnej služby, na prevádzkovanie pohrebiska a na prevádzkovanie krematória je potrebná odborná spôsobilosť, ktorá sa získa po absolvovaní odbornej prípravy v akreditovanej vzdelávacej ustanovizni.
- (2) Osvedčenie o odbornej spôsobilosti na prevádzkovanie balzamovania a konzervácie sa vydá, ak má žiadateľ ukončené vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v doktorskom študijnom programe a špecializáciu v špecializačnom odbore patologická anatómia alebo súdne lekárstvo a najmenej 10 rokov praxe v špecializačnom odbore patologická anatómia alebo súdne lekárstvo.
- (3) Náležitosti žiadosti o overenie odbornej spôsobilosti a vydávanie osvedčení o odbornej spôsobilosti upravuje osobitný predpis.
- (4) Odborná spôsobilosť sa uzná osobám, ktoré získali kvalifikáciu v iných členských štátoch Európskej únie alebo v iných štátoch, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o Európskom hospodárskom priestore.
- (5) Odborná príprava na prevádzkovanie pohrebiska zahŕňa
 - a) prevádzkovú časť v rozsahu najmenej 40 vyučovacích hodín, ktorá je zameraná na dohodovanie pochovania a psychológiu rokovania s pozostalými, na postup pri preprave a pochovávaní ľudských pozostatkov, postup pri úprave a dočasnom uložení a vystavení ľudských pozostatkov, na exhumáciu ľudských ostatkov, na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, technické a prevádzkové vybavenie pohrebiska,
 - b) právnu časť v rozsahu najmenej 20 vyučovacích hodín, ktorá je zameraná na zaobchádzanie s ľudskými pozostatkami a na znalosti z občianskeho práva, obchodného práva, pracovného práva a trestného práva, ktoré súvisia s prevádzkovaním pohrebiska.
- (6) Odborná príprava na prevádzkovanie pohrebnej služby zahŕňa
 - a) prevádzkovú časť v rozsahu najmenej 40 vyučovacích hodín, ktorá je zameraná na dohodnutie pochovania a psychológiu rokovania s pozostalými, na postup pri preprave a pochovávaní ľudských pozostatkov, postup pri úprave a dočasnom uložení a vystavení ľudských pozostatkov, na exhumáciu ľudských ostatkov, na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci, technické a prevádzkové vybavenie pohrebnej služby,
 - b) právnu časť v rozsahu najmenej 20 vyučovacích hodín, ktorá je zameraná na zaobchádzanie s ľudskými pozostatkami a na znalosti z občianskeho práva, obchodného práva, pracovného práva a trestného práva súvisiace s prevádzkovaním pohrebnej služby,
 - c) všeobecnú časť v rozsahu najmenej 10 vyučovacích hodín, ktorá je zameraná na zaobchádzanie s ľudskými pozostatkami a ľudskými ostatkami.
- (7) Odborná príprava na prevádzkovanie krematória zahŕňa
 - a) prevádzkovú časť v rozsahu najmenej 40 vyučovacích hodín, ktorá je zameraná na zaobchádzanie s ľudskými pozostatkami pred spopólnením, na spopolňovanie ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov a ich ukladanie do urien, na problematiku prevádzkovania kremačných pecí a súvisiacich technických a prevádzkových zariadení, na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci a na otázky ochrany životného prostredia,
 - b) právnu časť v rozsahu najmenej 20 vyučovacích hodín, ktorá je zameraná na úpravu zaobchádzania s ľudskými pozostatkami, ľudskými ostatkami a na znalosti z občianskeho práva, obchodného práva, pracovného práva, trestného práva a iných všeobecne záväzných právnych predpisov súvisiacich s prevádzkovaním krematória z hľadiska ochrany životného prostredia.

§ 27

Orgány dozoru

Orgány výkonu dozoru na úseku pohrebničtva sú:

- a) Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky(d ďalej len „úrad verejného zdravotníctva“),

b) regionálne úrady verejného zdravotníctva.

§ 28

Úrad verejného zdravotníctva

Úrad verejného zdravotníctva pri výkone dozoru na úseku pohrebníctva

- a) riadi a koordinuje dozor,
- b) je odvolacím orgánom vo veciach

§ 29

Regionálny úrad verejného zdravotníctva

Regionálny úrad verejného zdravotníctva pri výkone dozoru na úseku pohrebníctva

- a) vydáva vyjadrenie podľa § 19 ods. 8 písm. a),
- b) vydáva zákaz pochovávaní podľa § 20 ods. 1,
- c) podáva podnet na zrušenie pohrebiska podľa § 23 ods. 2,
- d) vykonáva dozor nad dodržiavaním ustanovení tohto zákona,
- e) ukladá náhradu nákladov podľa § 31,
- f) prejednáva priestupky podľa § 32,
- g) prejednáva iné správne delikty podľa § 33.

§ 30

Obec

(1) Obec na úseku pohrebníctva

- a) schvaľuje prevádzkový poriadok pohrebiska podľa § 17 ods. 5 písm. a),
- b) nariaďuje zrušenie pohrebiska podľa § 23 ods. 1,
- c) zabezpečuje v súlade s osobitným predpisom³⁹⁾ plnenie činností, a to
 1. § 11 ods. 4, § 17 ods. 4 písm. a), c) až j) a ods. 6,
 2. § 18 ods. 2,
 3. § 19 ods. 1 až 6,
 4. § 23 ods. 6.
- d) prejednáva priestupky podľa § 32.

(2) Ak do 96 hodín od úmrtia nikto nezabezpečí pochovanie alebo ak sa nezistila totožnosť mŕtveho do siedmich dní od úmrtia, pochovanie zabezpečí obec, na ktorej území došlo k úmrtiu; ak nie je známe miesto úmrtia, pochovanie zabezpečí obec, v ktorej katastrálnom území sa ľudské pozostatky našli.

(3) Ak ide o ľudské pozostatky cudzinca, obec podľa odseku 2 je povinná bezodkladne oznámiť jeho úmrtie Ministerstvu zahraničných vecí Slovenskej republiky alebo príslušnej diplomatickej misii, alebo konzulárnemu úradu štátu, ktorého bol mŕtvym štátnym príslušníkom; ak obe nedostane do 14 dní odo dňa oznámenia úmrtia z Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky alebo z príslušnej diplomatickej misie, alebo z konzulárneho úradu štátu oznámenie o zabezpečení prepravy ľudských pozostatkov alebo súhlas na ich pochovanie na území Slovenskej republiky, pochovanie ľudských pozostatkov zabezpečí obec.

§ 31

Náhrada nákladov

(1) Náklady spojené s výkonom dozoru uhrádza štát.

(2) Náklady, ktoré vzniknú pri plnení povinností ustanovených týmto zákonom, uhrádza ten, kto je povinný tieto povinnosti plniť.

(3) Ak sa v súvislosti s výkonom dozoru zistilo porušenie povinností, ktoré sú ustanovené týmto zákonom, môže regionálny úrad verejného zdravotníctva uložiť aj náhradu nákladov tomu, kto tieto povinnosti porušil.

(4) Náklady na uloženie ľudských pozostatkov v zdravotníckom zariadení do 48 hodín od úmrtia osoby uhradí poskytovateľ zdravotnej starostlivosti.

(5) Obstarávateľ pohrebu je povinný uhradiť náklady spojené s uložením ľudských pozostatkov v zdravotníckom zariadení po uplynutí 48 hodín od úmrtia alebo na pracoviskách úradu pre dohľad po uplynutí 48 hodín od vykonania pitvy.

(6) Prevádzkovateľ krematória má nárok na úhradu nákladov za služby poskytované prevádzkovateľovi pohrebnej služby v krematóriu.

(7) Prevádzkovateľ pohrebiska má nárok na úhradu nákladov za služby poskytované prevádzkovateľovi pohrebnej služby na pohrebisku.

§ 32

Priestupky

(1) Priestupku na úseku pohrebníctva sa dopustí ten, kto

a) vykonal prehliadku mŕtveho tela a neoznámí regionálnemu úradu verejného zdravotníctva, že mŕtvy bol v čase úmrtia nakazený nebezpečnou chorobou,

b) ponúka, propaguje a informuje o pohrebných službách v zdravotníckom zariadení, v zariadení sociálnych služieb a na pracovisku úradu pre dohľad a v ich areáloch,

c) nedodržiava ustanovenia prevádzkového poriadku pohrebiska, ktoré sa týkajú povinností nájomcu hrobového miesta podľa § 24 písm. a),

d) neužíva hrobové miesto podľa nájomnej zmluvy podľa § 24 písm. b)

e) neudržiava prenajaté hrobové miesto v poriadku na vlastné náklady podľa § 24 písm. c)

f) písomne neoznámí prevádzkovateľovi pohrebiska všetky zmeny údajov, ktoré sú potrebné na vedenie evidencie podľa § 24 písm. d),

g) neudržiava poriadok na pohrebisku podľa § 24 písm. e),

h) nedodržiava ustanovenia prevádzkového poriadku pohrebiska, ktoré sa týkajú povinností návštevníkov podľa § 25 písm. a),

i) nezachováva dôstojnosť pohrebiska podľa § 25 písm. b).

(2) Za priestupky podľa odseku 1 možno uložiť pokutu do 663 eur. Pri ukladaní pokuty sa prihliada na závažnosť, spôsob, čas trvania a následky protiprávneho konania.

(3) Na priestupky a ich prejednávanie sa vzťahuje všeobecný predpis o priestupkoch.

(4) Za priestupky podľa tohto zákona možno uložiť blokovú pokutu do výšky 66 eur.

(5) Priestupky podľa odseku 1 písm. a) a b) prejednáva a sankcie za ne ukladá regionálny úrad verejného zdravotníctva. Výnos z pokút je príjmom štátneho rozpočtu.

(6) Priestupky podľa odseku 1 písm. c) až i) prejednáva a sankcie za ne ukladá obec. Výnos z pokút je príjmom rozpočtu obce.

§ 33

Iné správne delikty

(1) Správneho deliktu na úseku pohrebníctva sa dopustí fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá pri zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami

a) naloží s ľudskými pozostatkami inak, ako to ustanovuje § 3 ods. 4,

b) upravuje ľudské pozostatky, konzervuje alebo balzamuje ľudské pozostatky alebo exhumuje ľudské ostatky osoby, ktorá bola v čase úmrtia nakazená nebezpečnou chorobou podľa § 4 ods. 1 písm. a),

c) vystavuje konzervované alebo balzamované ľudské pozostatky pred pochovávaním v rozpore s podmienkami určenými osobou, ktorá konzerváciu alebo balzamovanie vykonala podľa § 4 ods. 1 písm. c),

- d) zaobchádza s ľudskými pozostatkami a s ľudskými ostatkami, ktoré sú kontaminované rádioaktívnymi látkami, v rozpore s požiadavkami na radiačnú ochranu podľa § 4 ods. 1 písm. d).
- (2) Regionálny úrad verejného zdravotníctva uloží pokutu od 300 eur do 5 000 eur za správne delikty podľa odseku 1.
- (3) Správneho deliktu na úseku pohrebníctva sa dopustí poskytovateľ zdravotnej starostlivosti alebo poskytovateľ sociálnych služieb pri zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami, ak
- a) neponechá mŕtve telo od úmrtia po dobu dvoch hodín na lôžku podľa § 5 ods. 1 písm. a),
 - b) nevedie záznam o oznámení úmrtia blízkej osobe alebo obci podľa § 5 ods. 1 písm. c),
 - c) nevydá bezodkladne ľudské pozostatky obstarávateľovi pohrebu alebo ním poverenej pohrebnej službe podľa § 5 ods. 1 písm. d),
 - d) nevedie záznam o odovzdaní ľudských pozostatkov podľa § 5 ods. 1 písm. e),
 - e) nezabezpečí, aby sa v zdravotníckom zariadení a zariadení sociálnych služieb a v ich areáloch neponúkali, nepropagovali a neposkytovali informácie o pohrebných službách podľa § 5 ods. 1 písm. f).
- (4) Regionálny úrad verejného zdravotníctva uloží pokutu od 300 eur do 10 000 eur za správne delikty podľa odseku 3.
- (5) Správneho deliktu na úseku pohrebníctva sa dopustí poskytovateľ zdravotnej starostlivosti pri zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami, ak
- a) neuloží ľudské pozostatky do chladiaceho zariadenia, ak zdravotnícke zariadenie nemá chladiace zariadenie vo vlastnom zariadení, neuloží ľudské pozostatky vo vyčlenenej miestnosti na dočasné uloženie mŕtvych vo vlastnom zariadení podľa § 5 ods. 2 písm. a),
 - b) neoznámí úmrtie poskytovateľovi sociálnych služieb, ak osoba, ktorej sa poskytovala ústavná zdravotná starostlivosť, bola predtým umiestnená v zariadení sociálnych služieb podľa § 5 ods. 2 písm. d),
 - c) neodstráni pred odovzdaním ľudských pozostatkov pohrebnej službe z nich zdravotnícky materiál podľa § 5 ods. 2 písm. e),
 - d) umožní vstup pohrebným službám do iných priestorov zdravotníckeho zariadenia okrem vyčlenenej miestnosti na dočasné uloženie mŕtvych a do priestoru, kde je umiestnené chladiace zariadenie podľa § 5 ods. 2 písm. g).
- (6) Regionálny úrad verejného zdravotníctva uloží pokutu od 300 eur do 10 000 eur za správne delikty podľa odseku 5.
- (7) Správneho deliktu na úseku pohrebníctva sa dopustí pracovisko úradu pre dohľad pri zaobchádzaní s ľudskými pozostatkami, ak po vykonaní pitvy nezabezpečí, aby ľudské pozostatky pred ich odovzdaním pohrebnej službe boli zašité a umyté a bol z nich odstránený zdravotnícky materiál podľa § 5 ods. 3 písm. a).
- (8) Regionálny úrad verejného zdravotníctva uloží pokutu od 300 eur do 10 000 eur za správne delikty podľa odseku 7.
- (9) Správneho deliktu na úseku pohrebníctva sa dopustí fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá prepravuje ľudské pozostatky a ľudské ostatky po pozemných komunikáciách v rozpore s § 6 ods. 1 až 6 a § 7 ods. 1.
- (10) Regionálny úrad verejného zdravotníctva uloží pokutu od 300 eur do 5 000 eur za správne delikty podľa odseku 9.
- (11) Správneho deliktu na úseku pohrebníctva pri prevádzkovaní pohrebnej služby sa dopustí prevádzkovateľ pohrebnej služby, ak
- a) nevedie evidenciu podľa § 8 ods. 4 písm. d),
 - b) nevedie evidenciu o pochovávaní potrateného ľudského plodu alebo predčasne odňatého ľudského plodu podľa § 8 ods. 4 písm. e),
 - c) nemá k dispozícii chladiace zariadenie na ukladanie ľudských pozostatkov podľa § 8 ods. 4 písm. g),
 - d) neukladá ľudské pozostatky do času pochovania do chladiaceho zariadenia podľa § 8 ods. 4 písm. h),
 - e) nezabezpečí prepravu ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov vozidlom podľa § 8 ods. 4 písm. j),

- f) nemá k dispozícii aspoň dve transportné rakvy alebo dva transportné vaky podľa § 8 ods. 4 písm. k),
- g) nemá vyhradený priestor na úpravu ľudských pozostatkov podľa § 8 ods. 4 písm. l),
- h) neposkytuje zamestnancom osobné ochranné pracovné prostriedky a hygienický materiál podľa § 8 ods. 4 písm. n),
- i) nevykonáva dezinfekciu vozidiel, pracovných a prevádzkových priestorov, chladiacich zariadení a pracovných nástrojov a pomôcok podľa § 8 ods. 4 písm. o),
- j) využíva chladiace zariadenia a iné miestnosti v zdravotníckom zariadení, v zariadení sociálnych služieb a na pracovisku úradu pre dohľad alebo v ich areáloch v rozpore s § 8 ods. 5.
- (12) Regionálny úrad verejného zdravotníctva uloží pokutu od 300 eur do 10 000 eur za správne delikty podľa odseku 11.
- (13) Správneho deliktu na úseku pohrebníctva pri prevádzkovaní krematória sa dopustí prevádzkovateľ krematória, ak
- a) nevedie evidenciu podľa § 11 ods. 3 písm. b),
- b) nevedie evidenciu o spolopení potrateného ľudského plodu alebo predčasne odňatého ľudského plodu podľa § 11 ods. 3 písm. c),
- c) neukladá ľudské pozostatky alebo ľudské ostatky až do spolopenia do chladiaceho zariadenia § podľa 11 ods. 3 písm. e).
- (14) Regionálny úrad verejného zdravotníctva uloží pokutu od 300 eur do 10 000 eur za správne delikty podľa odseku 13.
- (15) Správneho deliktu na úseku pohrebníctva pri prevádzkovaní balzamovania a konzervácie sa dopustí prevádzkovateľ balzamovania a konzervácie, ak
- a) nevedie evidenciu podľa § 13 ods. 3 písm. b),
- b) nezabezpečí dezinfekciu a sterilizáciu pracovných nástrojov a prístrojov, mechanickú očistu a dezinfekciu povrchových plôch miestností a ich vybavenia podľa § 13 ods. 3 písm. d).
- (16) Regionálny úrad verejného zdravotníctva uloží pokutu od 300 eur do 5 000 eur za správne delikty podľa odseku 15.
- (17) Správneho deliktu na úseku pohrebníctva pri prevádzkovaní pohrebiska sa dopustí prevádzkovateľ pohrebiska, ak
- a) má pohrebisko vybudovanú márnicu, ktorá nemá chladiace zariadenie podľa § 15 ods. 4,
- b) nedodrží zákaz pochovávania nariadený príslušným orgánom štátnej správy podľa § 17 ods. 4 písm. f).
- (18) Regionálny úrad verejného zdravotníctva uloží pokutu od 300 eur do 5 000 eur za správne delikty podľa odseku 17.
- (19) Regionálny úrad verejného zdravotníctva pri určení výšky pokuty prihliada na závažnosť, spôsob, čas trvania a následky protiprávneho konania. Pri opakovanom porušení možno pokutu zvýšiť až na dvojnásobok.
- (20) Konanie o uloženie pokuty možno začať do jedného roka odo dňa, keď sa regionálny úrad verejného zdravotníctva dozvedel o porušení povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď k porušeniu povinnosti došlo.
- (21) Pokuta je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o jej uložení.
- (22) Regionálny úrad verejného zdravotníctva, ktorý pokutu uložil, môže povoliť odklad platenia pokuty alebo platenie v splátkach, ak vznikla okolnosť, ktorá znemožňuje zaplatenie pokuty, alebo okolnosť, ktorá odôvodňuje platenie v splátkach.
- (23) Výnos z pokút uložených regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva je príjmom štátneho rozpočtu.

§ 34

Ochrana osobných údajov

Na spracovanie a uchovávanie osobných údajov sa vzťahuje osobitný zákon.

§ 35
Spoločné ustanovenia

- (1) Regionálne úrady verejného zdravotníctva a obce v konaní o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb – podnikateľov, právnických osôb a fyzických osôb postupujú podľa všeobecného predpisu o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak.
- (2) Všeobecné ustanovenia o správnom konaní sa nevzťahujú na a) rozhodovanie o žiadosti o exhumáciu ľudských ostatkov pred uplynutím tlecej doby podľa § 19 ods. 7 písm. b), b) schválenie prevádzkového poriadku obcou podľa § 17 ods. 5 písm. a), c) vyjadrenie regionálneho úradu verejného zdravotníctva podľa § 19 ods. 8 písm. a), d) podnet podľa § 23 ods. 2.
- (3) Ak v tomto zákone nie je ustanovené inak, použijú sa na občianskoprávne vzťahy ustanovenia Občianskeho zákonníka.

§ 36
Prechodné ustanovenia

- (1) Ak obec, ktorá ku dňu nadobudnutia účinnosti tohto zákona prevádzkuje pohrebisko na pozemku vo vlastníctve cirkvi a cirkev v lehote podľa predpisov platných do nadobudnutia účinnosti tohto zákona obci písomne neoznámila, že chce pohrebisko prevádzkovať sama, oprávnenie prevádzkovať pohrebisko obci zostáva zachované. Cirkev, ktorá svoju požiadavku na zmenu prevádzkovateľa pohrebiska v lehote podľa predpisov platných do nadobudnutia účinnosti tohto zákona obci písomne neoznámila, že chce pohrebisko prevádzkovať sama, môže tak urobiť najskôr dňom 1. novembra 2015.
- (2) Prevádzkovateľ pohrebnej služby a prevádzkovateľ krematória sú povinní upraviť prevádzkový poriadok podľa tohto zákona a vyžiadať si jeho schválenie regionálnym úradom verejného zdravotníctva najneskôr do jedného roka odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.
- (3) V ochrannom pásme existujúceho pohrebiska 50m je možné umiestniť len tie budovy, ktoré boli schválené v územných plánoch pred 1. novembrom 2005 alebo boli schválené v územnom konaní rozhodnutím príslušného stavebného úradu pred 1. novembrom 2005. Budovy postavené v ochrannom pásme do 50 m od pohrebiska pred 1. novembrom 2005 zostanú zachované.
- (4) V ochrannom pásme krematória 100 m je možné umiestniť len tie budovy, ktoré boli schválené v územných plánoch pred 1. novembrom 2005 alebo boli schválené v územnom konaní rozhodnutím príslušného stavebného úradu pred 1. novembrom 2005. Budovy postavené v ochrannom pásme do 100 m od krematória pred 1. novembrom 2005 zostanú zachované.
- (5) Prevádzkovateľ pohrebnej služby, ktorý využíva chladiace zariadenie a iné miestnosti v zdravotníckom zariadení, v zariadení sociálnych služieb alebo na pracovisku úradu pre dohľad a v ich areáloch na prevádzkovanie pohrebnej služby, a tieto vlastní alebo má v nájme alebo vo výpožičke, v správe alebo užívaní v zdravotníckom zariadení, v zariadení sociálnych služieb alebo na pracovisku úradu pre dohľad a v ich areáloch, môže ich využívať na prevádzkovanie pohrebnej služby do 31. decembra 2011.
- (6) Konania o uložení pokút začaté do 31. decembra 2010 a neukončené právoplatným rozhodnutím sa dokončia podľa doterajších predpisov.
- (7) Osvedčenia o odbornej spôsobilosti, ktorých platnosť bola podľa doterajších predpisov obmedzená na dobu určitú, sa menia na dobu neurčitú.
- (8) Doterajšie právne vzťahy týkajúce sa užívania hrobového miesta zostávajú zachované za rovnakých podmienok, ako boli dohodnuté v právnom vzťahu, ak osoba alebo osoby oprávnené z tohto právneho vzťahu sú známe a podmienky užívania hrobového miesta sú splnené.

§ 37
Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa zákon č. 470/2005 Z. z. o pohrebníctve a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 355/2007 Z. z. a zákona č. 461/2008 Z. z.

§ 38

Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2011.